охороні особистості від дезінтеграції та особистісних розладів, створює основу внутрішнього комфорту, повноцінного психічного здоров'я та високої працездатності

Безпосередньо дослідженню розвитку психологічної стійкості в умовах підготовки до правоохоронної діяльності присвятили свою наукову діяльність В. Андросюк, Л. Дика, Л. Казміренко, М. Куркін, В. І. Лебедєв, В. С. Медведєв, А. І. Папкін, О. Д. Сафін, В. Н. Смирнов, О. М. Столяренко, О. В. Тімченко, Ю. В. Чуфаровський, С. І. Яковенко та інш.

Проте, незважаючи на наявність окремих досліджень, в яких розглядаються різні аспекти зазначеної вище проблеми, необхідно підкреслити, що поза увагою дослідників залишилось вивчення закономірностей розвитку психологічної стійкості фахівців правоохоронних органів. Особливий інтерес становить дослідження розвитку психологічної стійкості правоохоронців під час навчання у вищих навчальних закладах зі специфічними умовами навчання.

Список бібліографічних посилань

1. Bernard B. Fostering Resiliency in Kids: Protective Factors in the Family, School and Community. Minneapolis : University of Minnesota, 1991. 22 p.

2. Китаев-Смык Л. А. Психология стресса. М. : Наука, 1984. 360 с.

3. Куликов Л. В. Стресс и стрессоустойчивость личности. *Теоретические и прикладные вопросы психологии.* 1995. Вып. 1, ч. 1. 62 с.

4. Куликов Л. В. Психогігієна особистості. Питання психологічної стійкості і психопрофілактики : навч. посіб. СПб., 2004. С. 87–115.

Одержано 10.11.2017

УДК 37.035:351.74(477)

Наталія Валеріївна КРАСНОВА,
старший викладач кафедри іноземних мов факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1986-9083

ВАЖЛИВІСТЬ ВИХОВАННЯ ПАТРІОТИЗМУ В КУРСАНТІВ ВНЗ СИСТЕМИ МВС

Розвиток політичної, військової та економічної могутності України неможливе без розвитку патріотизму і без активізації найважливішої частини військово-патріотичного виховання молоді, зокрема, курсантів вищих навчальних закладів системи МВС. Сьогодні виховання патріотизму є однією з найважливіших умов і способів духовного та економічного відродження України, спосіб об'єднання та консолідації всього населення і відповідь на провокації від країн-агресорів, які прагнуть ослаблення нашої великої держави. Патріотизм можна розуміти як морально-політичний принцип, соціальне почуття, яке складається з любові та відданості Батьківщині, гордістю за минуле і сьогодення. Патріотизм виражається в любові та відданості своїй Батьківщині, рідній землі та її власній нації, її історії та культурі. У сучасних умовах найважливішим напрямком та формуванням патріотичних якостей серед курсантів є і може бути військово-патріотичне виховання, що здійснюється на базі нормативних документів, героїчної історії Батьківщини, військових традицій армії та поліцейської діяльності. Лояльність до Вітчизни, щира любов до своєї країни, морально-психологічна та військово-професійна недоторканність збройного захисту Вітчизни в збройних силах України є квінтесенцією військово-патріотичного виховання і тому відрізняється від патріотичного виховання українських громадян Особливе значення ідеї патріотизму набувають в епоху становлення і розвитку націй і національних держав, коли патріотизм перестає розумітися просто як моральна цінність, показник високого морального духу суспільства. Він стає своєрідним фундаментом, який пов'язує різні соціальні групи і верстви суспільства в єдине ціле, піднімає їх над особистими інтересами і перетворює на потужну силу, здатну забезпечити ефективний розвиток суспільства.

В умовах сучасного суспільства проблема формування патріотизму набуває особливої актуальності. При всіх своїх позитивних наслідках загальна глобалізація, що характеризується не тільки інтеграцією економік і активізацією міграційних процесів, а й широким культурним взаємопроникненням, веде до раціоналізації суспільних відносин, девальвації духовних

© Краснова Н. В., 2017

цінностей, забуттю створених століттями культурних традицій, розмивання і навіть втрати культурної унікальності народів, звуження сфери застосування етнічних мов. А це, в свою чергу, веде до кризи громадянської ідентичності, коли людина починає затверджуватися в переконанні, що батьківщина, патріотизм – це поняття застарілі, сьогодні важливіше відчувати себе громадянином світу.

Не можна не помітити, що в більшій мірі такі переконання охоплюють молодь, що живе у відкритому суспільстві та з одного боку має практично необмежений доступ до різних інформаційних ресурсів, а з іншого боку, в силу своєї соціальної незрілості, не завжди здатна критично переробити, осмислити і оцінити отриману інформацію. Наслідком цього стає громадянська індиферентність, споживацьке ставлення до держави, в якому немає місця патріотизму, а відомі слова Дж.Ф. Кеннеді: «Не питай, що твоя країна може зробити для тебе. Запитай себе, що ти можеш зробити для неї» можуть викликати у багатьох молодих людей тільки подив.

Таким чином, проблема громадянськості сьогодні в тій чи іншій мірі стоїть перед багатьма державами і наша країна, що є частиною глобального світу, не є винятком. Однак для України вона ускладнюється тим, що сьогоднішня молодь – це діти тих, хто соціалізувався і оформлювався як особистість в період глибоких структурних змін, пов'язаних з руйнуванням старого суспільства і формуванням нового, що супроводжувалося глибокою світоглядною кризою, в тому числі кризою громадянськості.

А, як свого часу зазначав Шарль Монтеск'є, «найкращий засіб прищепити дітям любов до Батьківщини полягає в тому, щоб ця любов була у батьків».

Специфіку патріотичному вихованню в Україні надає і така його особливість, як поліетнічність. Тому збереження внутрішньополітичної стабільності і єдності суспільства можливо тільки за умови формування такого феномена як український патріотизм.

У цих умовах на вищі навчальні заклади покладається особлива відповідальність не тільки за професійну підготовку майбутніх фахівців, а й за виховання студентської молоді, формування її моральних і громадянських якостей. Адже від того, як буде особистісно орієнтована молодь, яка в найближчому майбутньому заповнить політичну та інтелектуальну еліту українського суспільства, які цінності культури, історії складуть її світоглядне ядро, яким буде рівень її цивільної відповідальності залежить успішність розвитку нашого суспільства, реалізація глибоких соціально-економічних і політичних перетворень. Тому сьогодні як ніколи актуально звучать слова: «Освіта без виховання може обернутися катастрофою».

Світовий досвід показує, що програми виховання, в тому числі патріотичного, дають необхідний позитивний ефект тільки в тих випадках, коли вони, по-перше, мають системний характер, а по-друге мають чітке мотиваційний обгрунтування. Усвідомлення нами даної обставини має стати спонукальним мотивом до пошуку нових підходів і принципів організації патріотичного виховання, і, перш за все, до пошуку і обгрунтування ідеї, яка б надала виховної роботи необхідні комплексність і системність. Результатом цієї роботи має стати розробка оригінальної моделі патріотичного виховання, яка буде постійно реалізовуватись в виховному та навчальному процесі Університету.

Її головна ідея полягає в тому, що основою формування українського патріотизму може стати вивчення історії життєдіяльності великих особистостей, що будували та захищали країну та які є гордістю країни.

Також патріотичне виховання має будуватись на основі взаємодії курсантів з практичними працівниками правоохоронних органів, мають бути проведені додаткові бесіди та заняття з професорсько-викладацьким складом ВНЗ, які на особистому прикладі будуть демонструвати прояви патріотичних почуттів.

Але, перш за все, курсант повинен усвідомлено вибрати професію, усвідомити вимоги, які пред'являються до служби в органах внутрішніх справ, і виконання яких є обов'язковим;

– курсант, як майбутній працівник органів внутрішніх справ, повинен мати потребу в самореалізації особистості в колективі;

– і, нарешті, курсант повинен мати осмислення реальних життєвих цілей, досягнення яких неможливо без високої загальної та духовної культури, усвідомлювати такі ключові поняття, як «Батьківщина», «громадянськість», осмислення минулого, нинішнього та відповідальність за майбутнє своєї Вітчизни.

Список бібліографічних посилань

1. Вугрич В. П. До питання про природу і сутність патріотизму // Виховання патріотизму у дітей та молоді в сучасних соціально-економічних умовах : матеріали звіт. наук.-практ. конф. Київ, 1999. С. 8–12.
2. Гончаренко С. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. С. 347.
3. Загородня А. Сучасне розуміння патріотичного виховання молоді. URL: www.tme.umo.edu.ua/docs/10/6.pdt (дата звернення: 01.11.2017).
4. Концепція національно-патріотичного виховання молоді. URL: http://osvita.ua/legislation/other/5397/ (дата звернення: 01.11.2017).
5. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на період до 2021 року // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/344/2013 (дата звернення: 01.11.2017).
6. Система виховної роботи у Збройних Силах України // Випускнику Військового інституту : рекомендації по роботі у військах / за ред. П. П. Ткачука. Львів : ЛВІ, 2006. 361 с.
7. Чорна К. І. Патріотизм – духовна цінність молодих громадян України // Цінності освіти і виховання : наук.-метод. зб. / за заг. ред. О. В. Сухомлинської. Київ, 1997. С. 209–212.

Одержано 03.11.2017

УДК 351.745.7

Ігор Олегович КРЄПАКОВ,
кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник,
доцент кафедри криміналістики та судової експертології факультету № 1
Харківського національного університету внутрішніх справ;
ORCID: https://orcid.org/0000-0002-2335-5256

ТЕОРЕТИЧНИЙ ЗМІСТ ПОНЯТТЯ «ПОПЕРЕДЖЕННЯ ЗЛОЧИНІВ»

Найбільш суттєвий вплив на практику протидії злочинам теорія оперативно-розшукової діяльності передусім чинить шляхом трансформації наукових положень і висновків в правові норми, які є обов'язковими для виконання [1, с. 42]. Крім того, теорія формулює поняття, визначення якого стає результатом пізнання дійсності й інструментом для подальшої діяльності [2, с. 7].

Нажаль в теорії ОРД до теперішнього часу вчені однозначно не визначилися із змістом поняттям попередження злочинів. З урахуванням цього, ми вважаємо за необхідне провести аналіз основних наукових поглядів вчених стосовно визначення вказаного поняття та побудувати власну науково-обґрунтовану модель.

Так, А. Ф. Зелінський [3, с. 66], А. Г. Лєкарь [4, с. 83] та А. Б. Сахаров [5, с. 6] під поняттям попередження злочинів розуміють практичну діяльність не лише відповідних державних органів а й громадськості, щодо виявлення осіб, які мають намір вчинити злочин з метою недопущення реалізації цих намірів у злочинні дії.

Групою вчених в посібнику «Оперативно-розыскная деятельность ОВД» попередження злочинів розглядається як одна з форм ОРД яка спрямована на виявлення осіб і фактів, що мають оперативний інтерес і стоїть наряду з оперативною розробкою. Автори правильно зазначили, що попередження злочинів засновано на законах та підзаконних нормативно-правових актах діяльності ОВС по застосуванню оперативно-розшукових сил, засобів та методів з метою недопущення можливих злочинів, що замишляються та готуються, а також замахів на них [6, с. 386].

В. Р. Волчков наголошує на відмінності попереджувальної діяльності оперативних підрозділів від попереджувальної діяльності інших (неоперативних) підрозділів ОВС. Сутність цієї відмінності полягає у тому, що оперативні співробітники отримують інформацію для попереджувальної роботи з негласних джерел, тобто використовуючи таємні сили та засоби ОРД, саме тому попереджувальна діяльність повинна бути негласною. Інші ж апарати та підрозділи ОВС отримують гласну інформацію з гласних джерел, тому їх діяльність з попередження злочинів повинна бути гласною [7, с. 18].

© Крєпаков І. О., 2017